

Communicatie warmteprogramma

Maart 2025

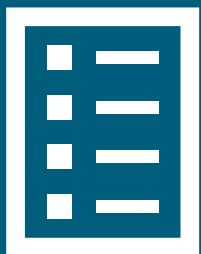
Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen

Onderzoeksopzet

Informatie
wensen

Meedenken
uitvoeringsplan

Conclusies

Bijlagen

Cijfers per gemeente
en leeftijdscategorie

Over ons

Opzet van het onderzoek

De gemeenten in de regio zijn bezig met het opstellen van Warmteprogramma's. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de woningcorporaties, warmtebedrijf HVC en netbeheerder Stedin. Het Warmteprogramma beschrijft de belangrijkste uitgangspunten voor de overstap naar duurzame energie. Hierin komt te staan welke andere mogelijkheid voor aardgas per buurt of wijk het beste past. En wanneer een buurt of wijk kan overstappen. Mogelijke duurzame alternatieven voor aardgas zijn bijvoorbeeld een warmtenet of een warmtepomp.

Daarna gaat de gemeente samen met bewoners uitvoeringsplannen voor buurten of wijken op maat maken. Dit gebeurt in de komende jaren tot aan 2050. Hierin beschrijft de gemeente hoe de overstap per buurt of wijk precies gaat.

In dit stadium willen de gemeenten weten hoe inwoners en ondernemers over het Warmteprogramma en uitvoeringsplannen geïnformeerd willen worden. Voor de opinie van inwoners is gebruik gemaakt van het Bewonerspanel en was er de mogelijkheid om via open link de vragenlijst in te vullen. De leden van de bewonerspanels van Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht*, Sliedrecht en Zwiindrecht* kregen in januari een enquête over hoe inwoners geïnformeerd (inhoud, voortgang en besluitvorming/vaststelling) en betrokken willen worden bij het Wijkuitvoeringsplan van de wijk/Warmteprogramma en de overstap naar aardgasvrij per wijk.

Het aantal respondenten varieert van 157 in Hendrik-Ido-Ambacht tot 217 in Papendrecht. Gemiddeld was de respons via het Bewonerspanel 35%, waarbij Hendrik-Ido-Ambacht (32%) en Zwiindrecht (38%) daar iets van afwijken. De resultaten zijn naar gemeente en twee leeftijdsgroepen gewogen, zodat ze representatief zijn voor de vijf deelnemende gemeenten.

*In Papendrecht en Zwiindrecht is de helft van het bewonerspanel benaderd.

Conclusies

Wat betreft communicatievoorkeuren, geven de meeste deelnemers aan het onderzoek aan het liefst op de hoogte te worden gehouden via e-mail of huis-aan-huisbladen. Jongeren (18-35 jaar) hebben vaker een voorkeur voor communicatie via sociale media. Online enquêtes worden als de meest toegankelijke en effectieve manier gezien om mee te denken over de uitvoering van het beleid.

Bijna een kwart van de deelnemers aan het onderzoek geeft aan zeker mee te willen denken over de keuzes die gemaakt worden in een uitvoeringsplan. Uit het onderzoek blijkt dat veel bewoners bereid zijn om mee te denken over het uitvoeringsplan, mits hun inbreng daadwerkelijk invloed heeft.

Er heerst een sterke behoefte aan transparantie en keuzevrijheid, vooral op financieel gebied. Mensen willen niet alleen op de hoogte worden gehouden, maar ook actief kunnen meebeslissen over de kosten en de warmteoplossingen die worden aangeboden. De grootste zorg ligt bij de betaalbaarheid: bewoners willen niet verplicht worden tot dure systemen zonder voldoende alternatieven.

Naast zorgen over kosten en keuzevrijheid is er ook behoefte aan betere informatie. Sommige bewoners geven aan dat ze graag willen meedenken, maar dat ze onvoldoende kennis hebben over de energietransitie en de gevolgen ervan. Zij vragen om duidelijke en toegankelijke uitleg over de verschillende mogelijkheden, kosten en gevolgen, zodat ze goed geïnformeerd kunnen deelnemen aan het proces.

Informatie over overgang naar duurzame energie

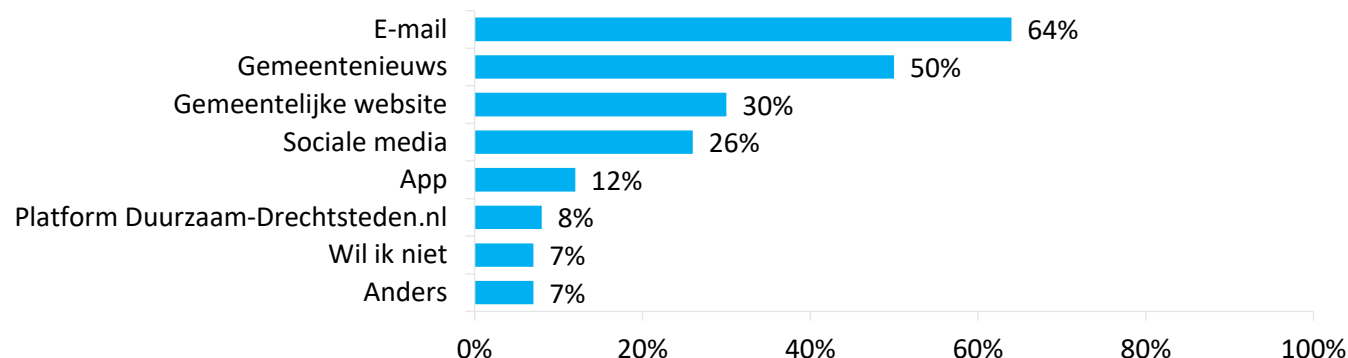
Bijna tweederde van de respondenten geeft aan het liefst op de hoogte te worden gehouden per e-mail, daarna worden Gemeentenieuws huis-aan-huisbladen en de gemeentelijke website genoemd.

Jongeren (18-35) hebben wat vaker de voorkeur voor communicatie via sociale media. Verder is de voorkeur voor communicatievorm weinig of niet verschillend per leeftijdscategorie.

Onder de mensen die aangaf op een andere manier op de hoogte gehouden te willen worden, werd vooral voorkeur gegeven aan communicatie via de post/per brief.

Zie bijlage 1 voor cijfers per gemeente of leeftijdscategorie

Hoe wilt u het liefst op de hoogte gehouden worden over de overgang naar duurzame energie?

Betrokkenheid bij uitvoeringsplan

Zes op de tien geeft aan te vinden dat bewoners en ondernemers moeten kunnen meedenken bij de keuzes die gemaakt worden in een uitvoeringsplan. Slechts een klein deel geeft aan te vinden dat de gemeente in haar eentje de beste beslissing moet nemen en uitvoeren.

Zie bijlage 2 voor cijfers per gemeente of leeftijdscategorie

Hoe vindt u dat bewoners en ondernemers betrokken moeten worden bij het maken van een uitvoeringsplan?

Meedenken uitvoeringsplan

Bijna een kwart van de deelnemers aan het onderzoek geeft aan zeker mee te willen denken over de keuzes die gemaakt worden in een uitvoeringsplan. En 30% zou dat misschien willen doen.

Zie bijlage 3 voor cijfers per gemeente of leeftijdscategorie

Respondenten geven de voorkeur aan een online enquête als het gaat om de manier van meedenken met het maken van een uitvoeringsplan. Maar er is ook belangstelling voor een bewonersavond (21%), meedenkgroep (18%) of een reactiemogelijkheid op een concreet plan (13%).

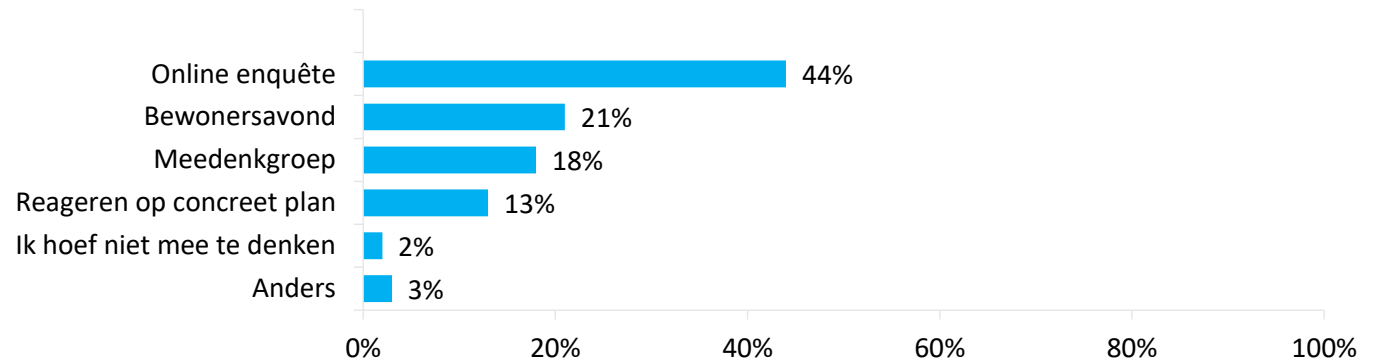
De mensen die aangeven op een andere manier mee te willen denken geven de voorkeur aan een combinatie van verschillende mogelijkheden of gebruikten deze optie om kritiek te uiten het gemeentelijke beleid rondom warmtetransitie of participatie.

Zie bijlage 4 voor cijfers per gemeente of leeftijdscategorie

Wilt u meedenken over de keuzes die gemaakt worden in een uitvoeringsplan?

Hoe wilt u meedenken tijdens het maken van een uitvoeringsplan?

Meedenken uitvoeringsplan

De inwoners geven aan informatie over verschillende onderwerpen nodig te hebben om mee te kunnen denken over een uitvoeringsplan. Zoals:

- wanneer in de wijk of buurt wordt gestart met de overgang
- Wat technisch de beste oplossing is voor de woning
- Wat de kosten zijn van warmtepomp en warmtenet en wat het betekent voor de woning
- Wat de subsidiemogelijkheden zijn

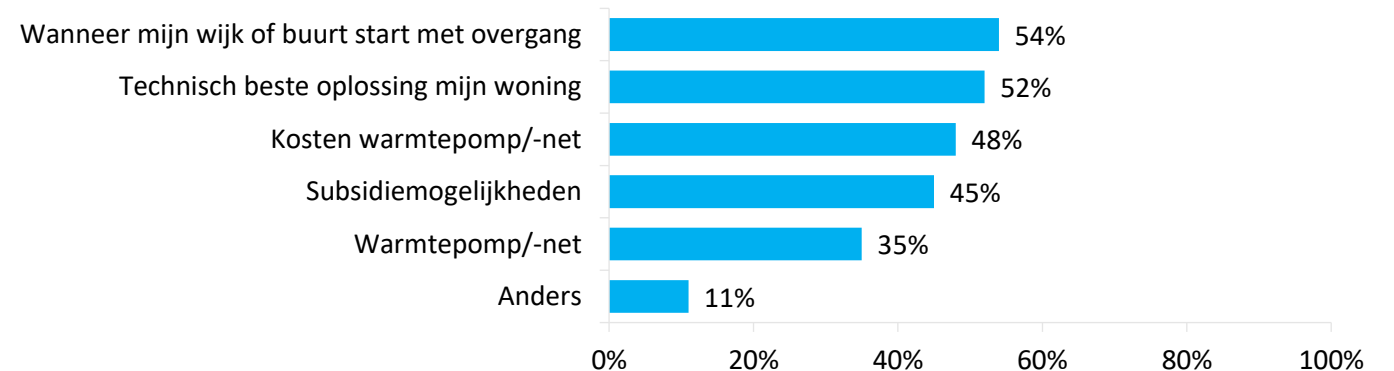
Er worden vooral zorgen geuit over de kosten van de transitie.

Daarnaast blijkt uit de open antwoorden een zekere mate van wantrouwen richting de overheid en de besluitvorming. Een aanzienlijk aantal bewoners geeft aan dat eerdere inspraakmomenten weinig hebben opgeleverd en dat besluiten vaak al vastliggen voordat zij hun mening kunnen geven. Dit leidt tot scepsis en weerstand tegen deelname aan nieuwe participatietrajecten. Sommige respondenten zijn zelfs fel gekant tegen de energietransitie en willen dat de huidige gasinfrastructuur behouden blijft. Zij zien de transitie vooral als een politieke keuze waar ze het niet mee eens zijn.

Zie bijlage 5 voor cijfers per gemeente of leeftijdscategorie

Wat heeft u nodig om goed mee te denken over een uitvoeringsplan?

Informatie over:

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

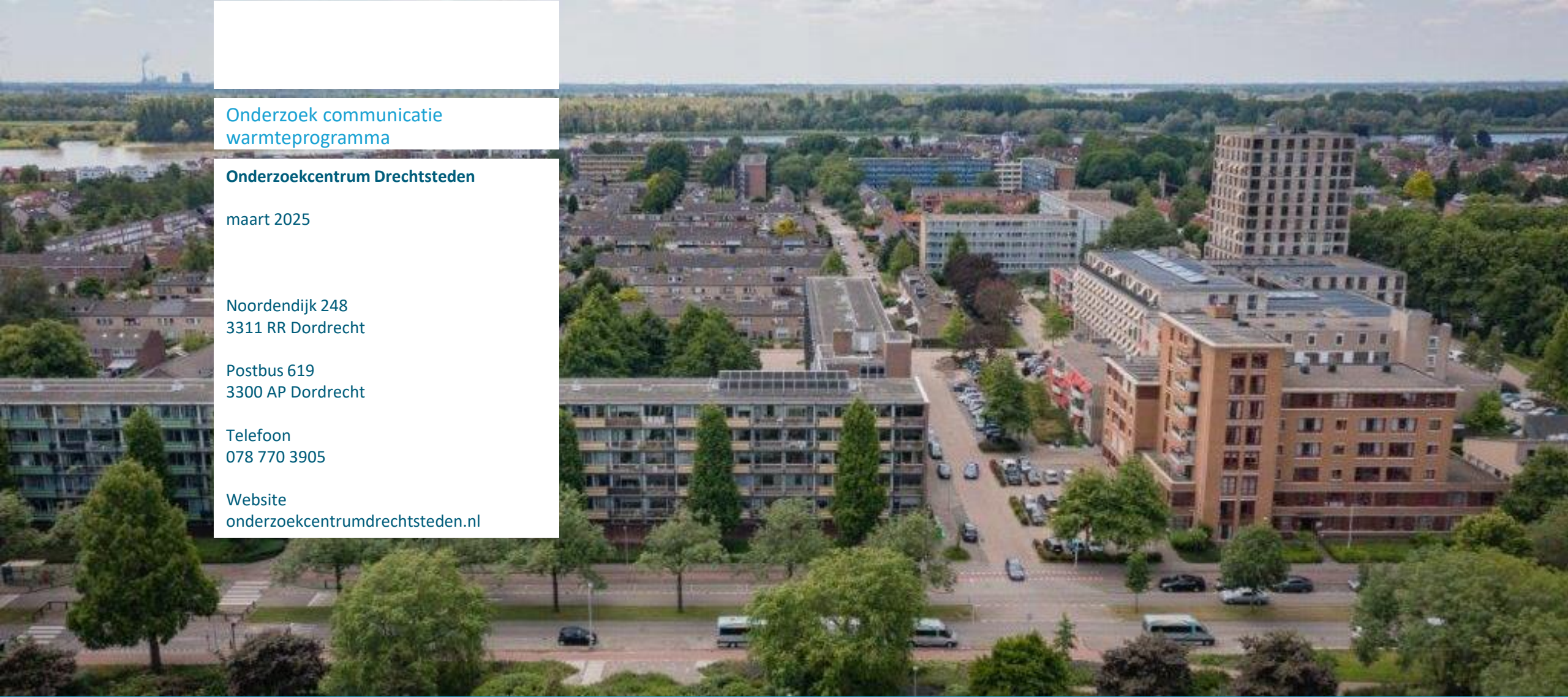
Onderzoeksteam

Dit onderzoek is voor u uitgevoerd door drs J.M.A Schalk, Wanda van den Boogaard en Justen Kwakernaat.

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar **078 770 3905** of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Onderzoek communicatie
warmteprogramma

Onderzoekcentrum Drechtsteden

maart 2025

Noordendijk 248
3311 RR Dordrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon
078 770 3905

Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Bijlage

Bijlage 1

Hoe wilt u het liefst op de hoogte gehouden worden over de overgang naar duurzame energie?

Communicatiemethode	18-35	36-45	46-55	56-65	65+	Totaal
E-mail	38 (59%)	115 (64%)	173 (65%)	83 (61%)	166 (65%)	575 (64%)
Gemeentelijke website	20 (32%)	51 (28%)	90 (34%)	40 (29%)	66 (26%)	267 (30%)
Platform Duurzaam-Drechtsteden.nl	4 (6%)	17 (9%)	22 (8%)	11 (8%)	19 (8%)	73 (8%)
Gemeentenieuws huis-aan-huisblad	29 (46%)	79 (44%)	136 (51%)	67 (49%)	136 (54%)	447 (50%)
Sociale media	30 (48%)	54 (30%)	90 (34%)	30 (22%)	29 (11%)	233 (26%)
App	9 (14%)	27 (15%)	43 (16%)	12 (8%)	20 (8%)	111 (12%)
Ik wil niet op de hoogte gehouden worden	3 (5%)	21 (12%)	13 (5%)	8 (6%)	14 (6%)	59 (7%)
Anders	9 (14%)	17 (10%)	18 (7%)	9 (7%)	11 (4%)	64 (7%)

Communicatiemethode	Alblasserdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
E-mail	115 (69%)	88 (56%)	134 (66%)	83 (52%)	170 (72%)	575 (64%)
Gemeentelijke website	58 (35%)	47 (30%)	58 (29%)	38 (24%)	69 (29%)	267 (30%)
Platform Duurzaam-Drechtsteden.nl	13 (8%)	11 (7%)	23 (11%)	7 (4%)	18 (8%)	73 (8%)
Gemeentenieuws huis-aan-huisblad	79 (48%)	91 (58%)	102 (51%)	76 (47%)	109 (47%)	447 (50%)
Sociale media	56 (34%)	31 (20%)	73 (36%)	39 (24%)	39 (17%)	233 (26%)
App	29 (17%)	11 (7%)	21 (10%)	23 (14%)	31 (13%)	111 (12%)
Ik wil niet op de hoogte gehouden worden	13 (8%)	7 (4%)	11 (5%)	21 (13%)	8 (3%)	59 (7%)
Anders	7 (4%)	13 (8%)	13 (6%)	21 (13%)	13 (6%)	64 (7%)

Bijlage 2

Hoe vindt u dat bewoners en ondernemers betrokken moeten worden bij het maken van een uitvoeringsplan?

	18-35	36-45	46-55	56-65	65+	Totaal
Ik vind dat de gemeente moet aangeven wat de beste oplossing is en die moet uitvoeren	1 (2%)	9 (5%)	17 (6%)	11 (8%)	28 (11%)	66 (7%)
Ik vind dat iedereen in mijn wijk of buurt moet kunnen meedenken bij het maken van het plan en de keuze voor een aardgas	38 (60%)	99 (55%)	173 (65%)	79 (59%)	152 (60%)	541 (61%)
Ik vind dat een kleine vertegenwoordiging van bewoners en ondernemers moet kunnen meedenken bij het maken van het plan	24 (38%)	72 (40%)	75 (28%)	44 (33%)	72 (29%)	287 (32%)

	Alblasserdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Ik vind dat de gemeente moet aangeven wat de beste oplossing is en die moet uitvoeren	12 (7%)	15 (10%)	17 (8%)	3 (2%)	17 (7%)	66 (7%)
Ik vind dat iedereen in mijn wijk of buurt moet kunnen meedenken bij het maken van het plan en de keuze voor een aardgas	94 (57%)	91 (58%)	120 (59%)	110 (69%)	147 (63%)	541 (61%)
Ik vind dat een kleine vertegenwoordiging van bewoners en ondernemers moet kunnen meedenken bij het maken van het plan	60 (36%)	52 (33%)	65 (32%)	46 (29%)	69 (30%)	287 (32%)

Bijlage 3

Wilt u meedenken over de keuzes die gemaakt worden in een uitvoeringsplan?

	18-35	36-45	46-55	56-65	65+	Totaal
Ja, zeker	19 (31%)	50 (28%)	53 (20%)	26 (19%)	60 (24%)	208 (23%)
Ja, misschien	15 (24%)	57 (32%)	86 (33%)	36 (27%)	73 (29%)	267 (30%)
Hangt er van af	18 (29%)	30 (27%)	74 (28%)	36 (27%)	49 (19%)	207 (23%)
Nee, dat hoeft van mij niet	10 (16%)	43 (24%)	50 (19%)	37 (27%)	72 (28%)	212 (24%)

	Alblasserdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Ja, zeker	43 (26%)	35 (22%)	64 (32%)	32 (20%)	42 (18%)	208 (23%)
Ja, misschien	52 (32%)	35 (22%)	55 (27%)	44 (27%)	90 (39%)	267 (30%)
Hangt er van af	38 (23%)	34 (22%)	43 (21%)	49 (30%)	54 (23%)	207 (23%)
Nee, dat hoeft van mij niet	32 (19%)	52 (33%)	40 (20%)	36 (22%)	47 (20%)	212 (24%)

Bijlage 4

Hoe wilt u meedenken tijdens het maken van een uitvoeringsplan?

	18-35	36-45	46-55	56-65	65+	Totaal
Online enquête	25 (48%)	67 (49%)	99 (47%)	42 (43%)	64 (35%)	298 (44%)
Meedenkgroep	12 (23%)	26 (19%)	53 (25%)	17 (18%)	32 (18%)	140 (21%)
Bewoners/ondernemersavond	7 (13%)	26 (21%)	23 (11%)	19 (20%)	42 (23%)	120 (18%)
Reageren op concreet plan	6 (11%)	13 (10%)	25 (12%)	13 (13%)	33 (18%)	90 (13%)
Ik hoef niet mee te denken	0 (0%)	0 (0%)	3 (1%)	4 (4%)	5 (3%)	12 (2%)
Anders	2 (4%)	2 (2%)	10 (5%)	2 (2)	5 (3%)	21 (3%)

	Alblasserdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Online enquête	49 (37%)	54 (51%)	78 (49%)	48 (39%)	82 (44%)	298 (44%)
Meedenkgroep	33 (25%)	22 (21%)	30 (19%)	22 (18%)	35 (19%)	140 (21%)
Bewoners/ondernemersavond	29 (22%)	14 (13%)	21 (13%)	17 (14%)	41 (22%)	120 (18%)
Reageren op concreet plan	14 (11%)	9 (9%)	26 (16%)	29 (24%)	14 (8%)	90 (13%)
Ik hoef niet mee te denken	3 (2%)	3 (3%)	3 (2%)	2 (2%)	4 (2%)	12 (2%)
Anders	4 (3%)	3 (3%)	1 (1%)	4 (3%)	9 (5%)	21 (3%)

Bijlage 5

Wat heeft u nodig om goed mee te denken over een uitvoeringsplan?

Informatie over:	18-35	36-45	46-55	56-65	65+	Totaal
Een warmtepomp en –net	35 (70%)	74 (41%)	110 (41%)	33 (24%)	63 (25%)	312 (35%)
Wat technisch de beste oplossing is voor mijn woning	35 (70%)	102 (57%)	155 (58%)	66 (49%)	111 (44%)	469 (52%)
Wat de kosten zijn van een warmtepomp of –net	40 (63%)	91 (61%)	138 (52%)	62 (46%)	95 (37%)	426 (48%)
Wat de subsidiemogelijkheden zijn voor mij	38 (59%)	89 (49%)	143 (54%)	53 (39%)	81 (32%)	404 (45%)
Wanneer mijn wijk of buurt start met de overgang	41 (65%)	101 (56%)	149 (56%)	74 (54%)	121 (48%)	486 (54%)
Iets anders	4 (6%)	22 (12%)	35 (13%)	15 (11%)	23 (9%)	99 (11%)

Informatie over:	Alblasserdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Een warmtepomp en –net	56 (34%)	46 (29%)	69 (34%)	50 (31%)	91 (39%)	312 (35%)
Wat technisch de beste oplossing is voor mijn woning	97 (58%)	69 (44%)	96 (47%)	79 (49%)	130 (55%)	469 (52%)
Wat de kosten zijn van een warmtepomp of –net	83 (50%)	65 (41%)	89 (44%)	81 (51%)	106 (45%)	426 (48%)
Wat de subsidiemogelijkheden zijn voor mij	83 (50%)	58 (37%)	76 (38%)	75 (47%)	113 (48%)	404 (45%)
Wanneer mijn wijk of buurt start met de overgang	100 (60%)	66 (42%)	110 (55%)	74 (46%)	137 (59%)	486 (54%)
Iets anders	11 (7%)	11 (7%)	22 (11%)	20 (13%)	38 (16%)	99 (11%)